

Magazín EU

Češi mají Evropské unii co přinést

Bolek Polívka dělí lidi na eurofilý, euroskeptiky a euroopatrníky. Sám patří do skupiny první a ze své pozice valašského patriota si neumí představit, že by Česká republika v Evropské unii chyběla. „Evropa by neměla srdce,“ říká a pomalu upíjí pivo z orosené sklenice.

Hodně jsem četl o vlaku surrealistů Praha – Paříž a vždycky jsem snil, že takové cestování bude zase možné. Teď je to vlastně už tady. Česká republika do Evropy patří. Ale i Evropa musí být opatrná, aby si k sobě nevzala nějakého banditu. Až mám někdy pocit, že nás v Evropské unii trochu podceňují, že té opatrnosti je až přes míru. Například: já samozřejmě vím o rasismu v Čechách. Ale taky vím o rasismu ve Francii, v Německu nebo o velmi obtížných vztazích mezi severem a jihem Itálie. Xenofobie a rasismus je všude živnou půdou pro populisty a takové ty polofašouny. Existuje to všude v Evropě. Zloděj často křičí chytte zloděje.

Co si myslíte o obavách některých lidí ze ztráty národní identity, národní kultury?

Tady bych mluvil z pozice Valašského království. Valaši za ta staletí, co žijí s živlem českým, moravským, slezským a slovenským, identitu neztratili. Takže doufám, že budeme natolik silní, že po příkladu Valachů si to své udržíme. Možná by se naše národní identita a kultura ztratila mnohem dřív, kdybychom v EU nebyli, než když tam budeme. Protože zmocnit se jedné kultury, která

je součástí nějakého celku, je možná těžší. A jestli tu máme něco užitečného, dobrého, tak máme dobré malíře, básníky, dobré filmaře, dobré divadelníky, co se týče umění vůbec, jsme velmi dobří. A umění, to je ta ozdoba identity. Nebo věda. My jako národ máme spoustu věcí, na které můžeme být hrdí.

Blíží se desátý ročník filmového festivalu Dny evropského filmu, kde bude promítán i Váš Útěk do Budína. Jak vnímáte budoucnost filmu v Evropské unii?

Evropská unie nám nabízí jakýsi štít nebo obranu proti hegemonii amerického zábavního průmyslu. Jeden chilský spisovatel jednou řekl: »Steinbeck, ten za sebou má kanóny.« Myslel to tak, že za sebou má velmoc, takže se mu mnohem snadněji proniká jinam, do jiných zemí. Evropská unie ty šance trochu vyrovnává. Protože Evropa je kulturní. Je tu berlínský festival, je tu karlo-

Součástí 10. ročníku festivalu Dny evropského filmu bude i snímek Útěk do Budína, ve kterém Bolek Polívka ztvárnil jednu z hlavních rolí

varský festival. A ty mají v záhlaví, že chtějí pěstovat filmové umění a nejen průmysl. Evropa je naše stará maminka a pořád má co ukázat. Aspoň fotky, jak vypadala zamlada.

Evropská unie je i silný ekonomický celek. Myslíte, že na něj budeme stačit?

To neumím odhadnout, nejsem ekonom a nevím, do jaké míry jsou některé skeptické obavy na místě. Já si spíš myslím, že Evropská unie nám může velmi pomoci.

(Pokračování na str. 4)

Jak často chodí občané EU za kulturou?

Kulturní aktivita	Počet návštěv za rok
Návštěva kina	2,03
Návštěva knihovny	1,67
Historické památky	1,65
Sportovní akce	1,64
Návštěva muzea či galerie v domovině	1,40
Koncerty	1,38
Divadelní představení	1,33
Návštěva muzea či galerie v zahraničí	1,20

Zdroj: Eurobarometr

Všechny cesty vedou do Athén

Po uzavření jednání s EU v Kodani v prosinci loňského roku vše směřuje k dalšímu cíli – k podpisu smlouvy o přistoupení. Ten se uskuteční v dubnu na slavné Akropolis v Athénách. Proč zrovna v řeckém hlavním městě? Každého půl roku předsedá Evropské unii jedna z členských zemí a momentálně je jí právě Řecko. Proto bude hostitelem události, kdy deset nových zemí slavnostně uzavře s Unii smlouvu o přistoupení. Jejím podpisem ovšem celý proces nekončí. V přistupujících zemích se nejprve v referendech ke vstupu do EU vyjádří občané (v ČR to bude 15. a 16. června 2003). Pak musí smlouvu o přistoupení ratifikovat parlamenty přistupujících i členských zemí Unie a závěrečné hlasování pro-

Němým svědkem podpisu smlouvy o přistoupení se stane athénský chrám Parthenón

běhne i v Evropském parlamentu. Dlouhý demokratický proces rozšíření bude završen v květnu roku 2004, kdy se dnešní budoucí členské země připojí k současné „Evropské patnáctce“.

(dek)

Unie podporuje národní památky v členských i přistupujících zemích

Zatímco se vyjednávači snažili během uplynulých let dosáhnout pro Českou republiku co nejlepších podmínek ke vstupu do Evropské unie, na řadě hradů a zámků probíhaly rekonstrukce. Část peněz na opravy prostřednictvím různých programů zaměřených na kulturní dědictví a umění věnovala právě Unie.

Česká republika získala finance na obnovu svých unikátních památek zejména z programu Raphael (do roku 2000), který byl na období let 2000 až 2004 nahrazen programem Culture 2000. Kromě těchto dvou projektů čerpají čeští památkáři i z programu Phare CBC – přeshraniční spolupráce.

Například na obnovu hradu Loket přispěla v rámci tohoto programu Evropská unie částkou 622 000 euro (22 300 000 korun), což pokrylo více než polovinu celkových nákladů. Za tyto peníze byla zajištěna statika vnějších obvodových zdí hradu, včetně zrestaurování dochovaných kamenných prvků jednotlivých fasád. Současně byla provedena i rekonstrukce vnitřních prostor Hejtmanského domu, kde by v budoucnu měly být koncerty, výstavy či vzdělávací semináře s mezinárodní účastí.

Z programu Phare CBC byly spolufinancovány i další projekty, například rekonstrukce klášterního kostela Nanebevzetí Panny Marie v Kladrubech u Stříbra (asi 11 mil. korun) či zámku Kynžvart (asi 30 mil. korun). Díky příspěvkům z programu Rafael dnes můžeme obdivovat obnovenou kapli na zámku ve Valticích či nástěnné malby na průčelí nového purkrabství na II. nádvoří zámku v Českém Krumlově. Také rekonstrukce Vysoké synagogy v Praze a její propojení s budovou radnice se uskutečnilo za podpory tohoto evropského programu.

Zrekonstruovaný hrad Loket hostí řadu kulturních i vzdělávacích akcí

Kulturní rozmanitost není handicap, ale šance

Politika Evropské unie usiluje o vzájemnou znalost kultury a intelektuální otevřenost. Nikdo v Bruselu nechce vytvořit jednotnou evropskou kulturu, stejně jako v Evropě nechceme hovořit jediným jazykem. Pocházím z malého členského státu EU, z Lucemburska. Naše kultura a řeč tvoří součást mé identity. Účast na budování Evropy rozvoj naší kultury a pěstování lucemburštiny nejen neutulmila, ale naopak podpořila. Se znovusjednocením Evropy máme šanci navázat opět zprerhané vazby mezi kulturami. A co tedy dělá Evropská unie pro propagaci kulturní rozmanitosti?

Evropská komise vypracovala programy jako je „Kultura 2000“, o němž se můžete dočíst v tomto čísle EU magazínu, proto, aby členské země podporovaly svou kulturní tvorbu. Dalším dobrým příkladem je evropská kinematografie. Loni jsme poprvé zorganizovali „Cinédays“, týden evropského filmu, kterého se zúčastnily stovky kin a desítky televizních stanic v EU. Obdobnou iniciativu vyvíjejí i delegace Evropské komise v Evropě a jinde ve světě. Platí to i o Delegaci Komise v ČR a o Dnech evropského filmu, které můžete navštívit i vy. A když Evropa oslavuje svou filmovou tvorbu, oslavuje tak opět jednu z hledisek své kulturní rozmanitosti.

Foto: ALEC

Viviane Reding

Evropská komisařka pro vzdělání a kulturu

Ohrozí členství v EU českou kulturu?

Zeptali jsme se v českých a moravských městech:

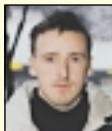
Jak Češi věří v zachování českých tradic a kultury po vstupu do Evropské unie?

Luboš Adlof, 20 let, student, Velké Meziříčí.

Na naši kulturu a na naše tradice vstup do Evropské unie nemá žádný vliv. Zřejmě se trochu změní náš způsob života, ale ani to asi nijak výrazně.

Jiří Velecký, 27 let, dělník, Jihlava.

Myslím si, že vše půjde k horšímu. Jak bylo dřív vše na Východ, tak po vstupu do Unie bude naopak vše ze Západu sem. Naše tradice a naše kulturní zázemí se ale nezmění. Když, tak pouze maličko.

Martin Apeltaur, 59 let, podnikatel, Velké Meziříčí.

Vstup do EU by neměl naši kulturu ohrozit, protože se tam na kulturu přispívá víc než u nás. Mám pocit, že máme dobrou kulturu, jsme schopni ji i vyvážit. A například německá kultura určitě není lepší než naše.

František Kozina, 63 let, důchodce, Velké Meziříčí.

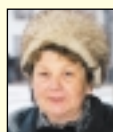
V EU to bude horší než teď, protože vše bude dražší. Nic se nezmění, jen na kulturu bude ještě méně peněz než teď.

Milan Todorof, 46 let, podnikatel, Velké Meziříčí.

Já si myslím, že vůbec ne. Jednoznačně patříme do Evropy. Evropa musí být spojená, sjednocená. A i kvůli tomu si každý národ bude vážit svých tradic a kultury víc než teď.

Marie Drbalová, 60 let, důchodce, Jihlava.

Jako starší člověk o těchto věcech více uvažuji. Myslím si, že vstup do EU není špatný, ale kulturu si musíme zachovat, i když v EU budeme. Ta kultura je naše a nikdo by nám ji neměl brát. Mohou nastat změny, ale ne takové, abychom o naši kulturu přišli. Už

nyní ale některé tradice zanikly. Například Masopust. Asi je to tím, že na uspořádání takových oslav nejsou peníze.

Milada Vilímková, 59 let, důchodce, Jihlava.

Vstup do EU pro nás bude v každém případě přínosem, takže ani národní kultura se nezmění, pokud je v nás dobře zakořeněná. Když nás někdo bude ke změnám nutit, tak bychom se neměli dát.

Vladimír Mrázek, 72 let, důchodce, Humpolec.

Naopak. Doufám, že zprávy, které říkají, že například 50 % filmů v televizi bude z produkce celé Evropské unie a nejenom z Ameriky, jako je tomu nyní, jsou pravdivé. A to by pro naši kulturu bylo dobře.

Vladimír Panták, 35 let, dělník, Humpolec.

Vše zůstane při starém. Nezmění se naše kultura, tradice a myslím si, že se ani příliš nezmění způsob financování kultury v podobě dotací a podobně. Zkrátka vše zůstane při starém.

Země sladkostí Unii zakládala a na jejím vývoji se stále podílí

Při povídání o čokoládě nebo pralínkách je jen otázkou času, kdy řeč přijde i na zemi s jednou z největších hustot obyvatelstva na světě, na Belgii. Stejně tak tomu bude i při povídání o pivu, kterého se v Belgii vyrábí na šest set druhů. Belgické krajky, bruselské květinové trhy, sídlo většiny nejvýznamnějších institucí Evropské unie, to vše dotváří obraz této malé země. Země, která je z vesmíru viditelná pouhým okem jako tzv. „belgické okno“ – místo, které vytváří osvětlená spleť belgických silnic, dálnic a měst.

Belgické království získalo svoji nezávislost až v roce 1830 po letech nejdříve římské a pak burgundské, španělské, rakouské, francouzské a holandské nadvlády. Možná i proto je Belgie zemí, kde se míchají jazyky i národy. Společně na třech desítkách tisících kilometrů čtverečních žijí tři komunity: na severu vlámská, mluvící holandsky, na jihu zní z úst Valonů francouzština a v neposlední řadě žije v Belgii i komunita hovořící německy. Belgie

Prostranství před bruselskou radnicí na Grand Place je oblíbeným cílem turistů, ale rádi sem zajdou i obyvatelé hlavního města

Foto: Audiovisual Library of the European Commission

V roce 2001, kdy země předsedala EU, poprvé v historii jednotlivé belgické komunity a regiony jednaly společně jménem celého království.

Na budování společné Evropy se Belgie podílela již od počátků integračních snah, patří mezi zakládající země Evropského společenství a společně s Nizozemskem a Lucemburskem založila celní unii známou pod názvem Benelux. Jejím cílem byl rozvoj vzájemného obchodu a větší vzájemná integrace ekonomik. Tato úzká spolupráce pokračuje i dnes v rámci EU a je velkou inspirací např. pro vztahy mezi státy takzvané visehradské čtyřky (ČR, Slovensko, Polsko, Maďarsko). Belgická proevropská politika se odráží i v tom, že většina významných institucí EU dnes sídlí v hlavním městě Belgie – Bruselu. (vak)

Foto: ČTK

Belgickými Antverpami protéká řeka Šelda, na níž je řada přístavišť pro osobní i nákladní dopravu

je důkazem toho, jak vedle sebe mohou existovat rozdílné kultury či komunity a jak je Evropská unie důležitá pro jejich spolužití.

Vítězka soutěže „Správný Evropan“ poobědvala s velvyslancem

Paní Iva Valocká, jejíž obrázek zaslaný do soutěže „Správný Evropan“ byl porotou vybrán jako nejhezčí, se na konci ledna sešla s velvyslancem a vedoucím Delegace Evropské komise v ČR Ramírem Cibriánem. Před obědem ve velvyslancově rezidenci si autorka obrázku „Seriozní jako Čech“ prohlédla sídlo Delegace Evropské komise v ČR v Praze Střešovicích. K účasti v soutěži Ivu Valockou motivovala nejen láska ke kreslení (je akademickou malířkou a restaurátorkou), ale také záliba ve čtenářských soutěžích a zájem o informace o Evropské unii. A další důvod, který ji

k namalování obrázku vedl, shrnula vítězka do krátké věty: „Jak jinak může jít člověk na oběd s velvyslancem?“

Foto: Archiv

EU podporuje kulturní projekty

Podpořit kulturní dialog mezi evropskými národy a rozšířit vzájemné znalosti kultury a historie je cílem programu Evropské unie Culture 2000. Na různé mezinárodní projekty, kterých se kromě současných členských zemí mohou účastnit i země přistupující (tedy i ČR) a Island, Lichtenštejnsko a Norsko, bylo celkově z rozpočtu EU vyčleněno 167 milionů euro.

Každý rok čtyřletý program Culture 2000 podporuje jinou uměleckou oblast. Loni to bylo výtvarné umění, letos mají šanci divadelníci, hudebníci, tanečníci, příští rok budou moci o grant požádat organizátoři akcí spjatých s kulturním dědictvím. Každoročně program počítá i s penězi na literaturu – oblast kniha, četba a překlad.

„Culture 2000“ uděluje granty projektům, které podporují kreativitu, vykazují evropské hodnoty a odrážejí současné směry a zájmy v kultuře. Dotované projekty se musí vždy orientovat na co nejširší veřejnost, měly by zahrnovat využití nových technologií a médií, či se zaměřit na propojení minulosti a budoucnosti. Projekty, na nichž se musí spolupodílet organizátoři z různých zemí, mohou být buď jednoleté nebo 2-3leté. U ročních se finanční podpora pohybuje mezi 50 až 150 tisíci euro s tím, že smí pokrýt nejvýše polovinu celkového rozpočtu projektu. U víceletých projektů představuje finanční podpora maximálně 60 procent z celkového rozpočtu.

Bližší informace získáte na adrese

Divadelní ústav
Celetná 17
110 00 Praha 1
telefon: 224 809 134,
www.culture2000.cz
(kal)

• soutěž • soutěž • soutěž • soutěž •

Získejte vstupenky na koncert Orchestru mládeže EU!

Víte, jak zní hymna Evropské unie? Deset z Vás, kteří správně odpovědí na otázku: „Úryvek které skladby je hymnou EU a kdo je jejím autorem?“ a své odpovědi zašle do 7. 3. 2003 na adresu ICEU, Rytiřská 31, 110 00 Praha 1, heslo „Hymna EU“, bude vylosováno a získá dvě vstupenky na koncert Orchestru mládeže EU. Ten zahraje 5. dubna v pražském Obecním domě pod taktovkou slavného dirigenta Vladimíra Ashkenazyho.

Žádnému z hudebníků stočtyřicetičlenného Orchestru mládeže EU není více než 23 let a nejmladším je pouhých čtrnáct! Přesto tento soubor, který vznikl před 25 lety s cílem sdružovat talentované mladé lidi z členských států EU, zaslouženě patří k nejlepším evropským orchestrům. Jako velvyslanec dobré vůle koncertuje soubor při různých příležitostech a festivalech v Evropě. Naposledy například v Athénách při příležitosti začátku řeckého předsednictví EU. (vak)

Češi mají Evropské unii co...

Foto: ČTK

Do pořadu Manéž Bolka Polívky si oblíbený herec, komik, mim a bavič zve různé známé tváře. Divákům se představil i vedle Milana Šteindlera a Davida Vávry

(Pokračování ze str. 1)

Hlavně nám může pomoci urychlit zákonnost, legislativu. Pomoci uklidit nepořádek, který tu je, zacelit skulinky. To se bude muset udělat a ty díry a možnosti, které tady jsou pro různé zlodějčky a tuneláře, nebude tak jednoduché najít.

Referendum o vstupu České republiky do EU se blíží, bude 15. a 16. června. Jak budete hlasovat?

Pro mě je naprosto samozřejmé, přirozené, že řeknu ano. V Brně jsem ten z Vizovic, v Praze jsem ten z Brna, ve Francii jsem ten Čech, v Americe jsem už ten z Evropy a v Africe jsem ten běloch, co hraje tady za rohem. A to nemluvím o planetách, kde jsem pozemšťanem. Takže mě to ano přijde naprosto přirozené. Ale není to jenom o tom, že my chceme do Evropské unie. My se také musíme snažit, aby Evropa, alespoň ta kultivovaná, vstoupila do nás. To jsem vždycky razil, když se o tom poprvé začalo mluvit. Vždycky jsem říkal: »My Valaši počkáme, až se Evropa dostane do nás. A potom můžeme být jejími užitečnými členy.« (KaT)

Dny Evropského filmu slaví kulatiny

Již podesáté přivítají na jaře pražské a brněnské kinosály festival Dny Evropského filmu. Přehlídka již tradičně prezentuje novinky ze zemí Evropské unie, ale letos poprvé budou mít diváci možnost ohodnotit i filmy ze států, které se do Unie teprve chystají. Dny Evropského filmu poskytují českým filmovým fanouškům příležitost seznámit se s různorodou a bohatou evropskou filmovou produkcí a to v následujících městech: **Praha 6. – 16. 3. 2003, Brno 17. – 26. 3. 2003, Ostrava 21. – 23. 3. 2003, Olomouc 25. 3. 2003, Píseň 6. 4. 2003.** Bližší informace naleznete na internetu (www.eurofilmfest.cz) nebo na telefonu 224 215 538.

Filmových a jiných audiovizuálních akcí, na nichž se s ČR bude podílet Evropská unie, by v budoucnu mohlo začít přibývat. Letos v lednu totiž zahájila v Praze činnost kancelář MEDIA Desk, která zastupuje podpůrné programy EU pro Česko. V rámci programů lze získat peníze na přípravu filmových a televizních děl, distribuci, kina, propagaci a další vzdělávání. Na výrobu filmů se program nevztahuje. (vak)

Na festivalu diváci uvidí i lotyšský film Mlýny osudu

Foto: Archiv DĚF

Dej si pauzu, dej si

Magazín EU vydává Delegace Evropské komise v České republice. Další informace o Evropské unii naleznete na internetové stránce www.evropska-unie.cz nebo můžete navštívit Informační centrum Evropské unie při Delegaci Evropské komise v Rytířské ulici 31, v Praze 1. Informace můžete získat tamtéž na telefonním čísle 221 610 142 nebo na e-mailu info@iceu.cz

